

Heydər Əliyev: Hər bir insan ağac əkməlidir, becərməlidir, böyütməlidir

Avqustun 28-də Azərbaycanda meşəçilik elminin banilərindən biri, Azərbaycan Təbiəti Mühafizə Cəmiyyətinin sədri, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, kənd təsərrüfatı üzrə elmlər doktoru, professor İbrahim Səfərovun 110 illiyi qeyd olunacaq. Biz görkəmli alim və dövlət xadiminin yubileyi ilə bağlı qəzet materialı hazırlayarkən, onun 1998-ci ilin martında Azərbaycan Prezidenti, ulu öndər Heydər Əliyevə ünvanladığı bir məktubla da tanış olduq. Məhz həmin məktub bu yazının istiqamətini dəyişdi.

Belə ki, ölkəmiz və xalqımız bu il ulu öndərin 100 illik yubileyini qeyd edir. Ümummilli liderin daim hörmət və ehtiramla yanaşdığı – onların hər ikisi Bakının və Abşeronun yaşllaşdırılması istiqamətində misilsiz xidmətlər göstərmişdilər – görkəmli alim və dövlət xadimi İbrahim Səfərovun 110 illiyi də bu ilə təsadüf edir. 25 il əvvəl yazılmış məktubu bu gün də aktuallaşdırın üçüncü cəhət isə global miqyasda davam edən iqlim dəyişmələrinin fəsadlarından olan quraqlıqlar və anomal istilərin Bakı və Abşeronun təbiətinə mənfi təsirlərinin çoxalmasıdır.

Yazıya başlamazdan əvvəl adı çəkilən məktubu hörmətli oxuculara təqdim etmək istəyirik. Çünki həmin məktub yuxarıda sadələdiyimiz hər üç cəhətdən xüsusi önəm kəsb edir: **“Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, zati aliləri Heydər Əliyev cənablarına!**

Əziz və möhtərəm Heydər Əliyev oğlu!

Azərbaycan elminin inkişafında mənim əməyimə verdiyiniz çox yüksək qiymət – “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməyim qəlbimdə tükenməz təşəkkür və minnətdarlıq duyğuları oyatmaqla xəyalımı keçmişə – yetmişinci illərə apardı.

Azərbaycanın yaşıllıqlar diyarına çevrilməsi uğrunda apardı-

ğım yarım əsrlik mübarizə və bu yarım əsrin ən qızğın, ən məhsuldar dövrləri olan 1969–1983 ci illər gözlərimin önündə canlandı. Bir daha o illərə qayıdıb Şıx çimərliyində, Badamdar yamaclarında və onlarca başqa park və bağlarda Sizinlə çiyin-çiyinə işləməyim, keçmiş ittifaq respublikaları paytaxtları arasında 1970-ci ilə qədər yaşıllığına görə sonuncu yeri tutan, 1983-cü ildə isə 2-ci yere qalxan Bakının yaşllaşdırılmasına sərf etdiyiniz böyük əmək, fədakarlıq, təşəbbüskarlıq yadına düşdü. Bir dəfə Şıx çimərliyində 20 eldar şamı ağacını öz əllərinizlə əkdiyinizi, susterndən su daşıyıb suladığınızı xatırladım.

Siz adamlara da beləcə qağığıkeş bağban münasibəti bəsləyirsiniz. Əgər mənim Azərbaycan elminin inkişafında az-çox rolum olubsa, bunun böyük hissəsi məhz Sizin xidmətiniz, alimə, elmə, ziyalıya, milli kadra göstərdiyiniz atalıq qayğısının təzahürüdür.

Buna görə də Sizi, möhtərəm Prezident, mənə verilən yüksək mükafatın həm laureatı hesab edir, bu “Şöhrət” ordenində Sizin də şöhrət payınızın olduğuna möhkəm əminliyimi bildirirəm.

Qoy Tanrı Sizin “bağbanlığınız”la Azərbaycanı gülüstana,

cənnət bağına döndərsin.

Ehtiram və sevgi duyğuları ilə Sizin İbrahim Səfərov.

3 mart 1998-ci il.”

Həqiqi ziyalı təfəkkürünün məhsulu olan bu sətirləri oxuyanda, istər-istəməz, həm məktubu yazanın, həm də məktub alanın böyüklüyü göz önündə canlanır. Mən ötən əsrin 90-cı illərində həmin görkəmli alimin oğlu İbrahim Səfəroğlu ilə eyni kollektivdə çalışmışdım. O, həmin illərdə dövlət radiosunun səs rejissoru idi. Sonralar mühüm bir şöbənin müdiri olmuşdu. İbrahim müəllim atasından eşitdiyi xatirələrdən tez-rez söz açırdı. Atasını danışmış ki, Şıx yamacında yaşıllıqların salınmasının təşəbbüskarı Heydər Əliyev olsa da, həmin layihənin icraçısı biz idik: “Ona görə də Heydər Əliyev hər dəfə orada ağacəkmə tədbirində iştirak edəndə gəlib sanki mənə məlumat verirdi: “İbrahim müəllim, mən bu gün dörd ağac əkdim. Bu işə adi məlumat deyildi. Xalqa çağırış idi ki, Bakının və Abşeronun yaşllaşdırılmasında iştirak etmək hamının vəzifəsi, borcudur. Heydər Əliyev bütün məsələlərdə özünün şəxsi nümunəsini yaradırdı”.

Bu yazı ilə bağlı bəzi sənədlərə nəzər salanda İbrahim Səfərovun AMEA-nın “yaddaşında necə qaldığı” ilə də maraqlandım. Orada oxuduğum faktların alimin 110 illiyi günlərində xatırladılması, həqiqətən də yerinə düşür. Akademiyanın saytında oxudum ki, Səfərov İbrahim Səfər oğlu 1913-cü il avqustun 28-də Şamaxı rayonunda anadan olmuş, Tbilisi şəhərində Zaqafqaziya Meşə Təsərrüfatı İnstitutunu bitirmişdir. 1949-cu ildə elmlər namizədi, 1962-ci ildə isə elmlər doktoru dissertasiyaları müdafiə etmiş, 1969-cu ildə professor elmi adına layiq görülmüşdür. Bakı Kənd

Mən 1993-cü ildə Bakıya gələrkən bizim əkdiyimiz, becərdiyimiz bəzi ağacların kəsilməsini görərkən elə bildim ki, mənə yaralayıcılar. Mən dəfələrlə demişəm, bir də deyirəm, kim hansı bir sağlam ağacı kəsirsə, hesab edin ki, o, mənim qolumu, barmaqlarımı kəsir... İnsan qurmalıdır, yaratmalıdır... hər bir insan ağac əkməlidir, becərməlidir, böyütməlidir. Əgər kimsə sağlam ağacı kəsirsə, o nəinki xalqına, millətinə, ölkəsinə xəyanət edir, o, öz ailəsinə, özü-özünə xəyanət edir.

Heydər ƏLİYEV,
Ümummilli lider

zidenti Heydər Əliyevin fərmanına əsasən “Şöhrət” ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Məhz bu tərcümeyi-hala, elmi və ictimai-siyasi fəaliyyətə görə ulu öndər İbrahim Səfərova həmişə böyük hörmət və ehtiramla yanaşırdı. Alimin oğlu İbrahim Səfəroğlunun redaksiyamıza təqdim etdiyi bir çox fotolarda da görkəmli alimin müxtəlif tədbirlərdə ulu öndərlə bərabər çalışdığı anlar görünür.

Alimin xatirələrində qeyd edilir ki, Heydər Əliyev bütün ziyalılara, yaradıcı insanlara həmişə böyük hörmət və ehtiramla yanaşırdı: “Ancaq onun təbiətşünas alimləre, xüsusən, meşəçilərə, yaşıllıq artırın mütəxəssislərə daha böyük ehtiramı, qayğısı var idi”.

Yeri gəlmişkən, ulu öndər Heydər Əliyev 2002-ci il mayın 2-də Bakıda keçirilən “Azərbaycanın milli – mədəni və təbii irsin qorunub saxlanması – milli parklar proqramı” beynəlxalq konfransının iştirakçıları ilə görüşündə demişdir ki, ekologiya indi bəşəriyyət üçün ən əsas məsələlərdən biridir: “İnsanlar hələ bunun əhəmiyyətini, demək olar ki, tam başa düşə bilməyiblər. Hərə öz işini görmək üçün məqsədinə nail olmaq üçün istər – istəməz təbiətə, ətraf mühitə böyük ziyan vurur. Biz çox böyük səlahiyyətlərə malik olan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yaratmışıq. Bundan da məqsədimiz bütün bu sahəyə aid olan məsələlərin hamısını bir əldə toplamaq və bu işlərdə daha ciddi məşğul olmaqdan ibarətdir.”

Bir sözlə, ötən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycanda salınan yaşıllıq zonaları məhz Heydər Əliyev zəkasının, onun yorulmaz fəaliyyətinin, bu, böyük insanın varlığına hopmuş Vətən sevgisinin nəticəsidir. Ulu öndər həmin layihələrin hamısını məhz İbrahim Səfərov kimi görkəmli alimlərin yaxından köməyi və dəstəyi ilə reallaşdırırdı. Bu gün həmin qəbildən olan layihələrə daha çox ehtiyac var. Çünki beynəlxalq aləmdə az qala bütün qitələri öz təsiri altına alan iqlim dəyişmələri bir çox ölkələrdə kəskin quraqlıqlarla müşayiət olunur ki, bu da böyük şəhərlərdəki yaşıllıqlar üçün müxtəlif fəsadlar törədir. Bakı və Abşeron hələ ki, həmin təsirləri az hiss edir. Çünki biz dövlət siyasətimizin uzaqgörənliyi və təbiətşünas alimlərimizin ümumiləşdirmələri sayəsində bir çox qabaqçılıq tədbirlər həyata keçirmişik.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
“Xalq qəzeti”